

17617

370.1
Z-24

1918

ՄԱՏԵՆԱՆԵՐ Ե.

346

Հ. Ե. Բ. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

1919

12001

ԳԱԶԻՐԷ

2010

70.1

2-24

370.1

Հ-24

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ Ե.

Հ. Ե. Բ. ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

1918

ԳԱԶԻՐԷ

ՀԱՅԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՕՆՆԻԿ ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ

018
ԻԶ-Ճ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ընկերակցութիւնս նախորդ «Աստուած եւ Մեծ Պատե-
րազմը», գրոյկին զսած ընդունելութենէն եւ սպառումէն
փաշալերուած՝ իր խոստման համաձայն լոյս կ'ընծայէ
նաեւ «Հայ Երիսասարդին համար»ը, ու կը կազմէ ինը
գրութիւններ. որոնք «Արեւ»ի մէջ, Երիսասարդին յաջոր-
քեան իբր զաշխիփներ ներկայացուեցան, եւ որոնցմէ լա-
ւագոյնին համար Տիար Պետրոս Յովսէփեան իբր մրցա-
նակ հինգ ոսկի խոստացաւ եւ տուեցաւ Պ. Մ. Ոսկեանի:

Դովելի է, արդարեւ, մեր երիսասարդներուն գործի
աշխարհին մէջ յաջողելու պայմանները ցոյց տալու այս
նախանձախնդրութիւնը, եւ առ այդ կ'աստուած մի-
ջոցները:

Ընկերակցութիւնս զնահատելով սոյն օրինակ գրուած-
ներու օգտակարութիւնը մեր վաղուան սերունդին համար,
խնամքը կ'ունենայ զանոնք գրոյկի մէջ ամփոխելով ան-
կորուստ պահելու:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէ, 16 Նոյեմբեր 1918

39165-67

ՓՈԻՆՋ ՄԸ ՔԱՌԵԱԿ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

Քանի որ այս կեանքը համակ պատերազմ է .
Քարոյական նրկարագի՛ր մը կաւ կազմէ՝—
Ուժ՝ որ, աւա՛ղ, շատերու եով մեծ պակաս մ'է —
Ու դուն անով դիւցազնաբար պատերազմէ՛:

Նզի՛ր գործունեայ, ու խոհեմ, արթուն .
Պարապ մէ՛կ բոպէ իսկ մի՛ կենար դուն .
Առած մը կ'ըսէ որ՝ անգործ մարդուն
Միտքն է Սասանին գործի յարմար տուն . . .

Դուն եեզի բընաւ երբէք մի՛ տար բոյլ՝
Կեանքիդ մէջ ո՛չ իսկ մէ՛կ օր ըլլալ ծոյլ .
Դործիդ մէջ բընաւ երբէք մ'ըլլա՛ր բոյլ՝
Որ չըլլաւ հորէն ջուր համոյ ծով դոյլ . . .

ՄԱՐԳ՝ մ'եզիբ, պարկեճ, հաւատարիմ, արդար .
Նիւրապաշտութեան դարն է այս մեր դար .
Դուն միայն նիւրին ետեւէն մ'երթար .
«Մարդ» բառն հակառակ կոյմէն մի՛ կարդար . . .

Դրամ շահէ՛, լոկ բրէ զայն միջոց
Բարիք գործելու եեզի եւ ալլոց .
Մ'ընէր նրպասակ, բունաւորիչ օ՛հ
Կ'ըլլայ՝ եեզի բի՛ւր վերք կուտայ եւ խոց . . .

Հարցասանալու մ'ունենար տեղանք .
Դիզելու համար զուր մի՛ քափեր ջանք .
Սի՛ն եւ աշխարհիս փառքերն ու պերճանք .
Լո՛կ կը պատահաւեն՝ հոգ, ցաւ ու տանջանք . . .

Եղի՛ր ժուժկալ, մաքրակենցալ, առաքինի .
Մի՛, մի՛ բողոք որ քեզ փորձեն՝ կին, խալ, գինի .
Թող քու հոգիդ այդ բաներէն զրգուի՛ գանի .
Ըզգո՛յ՛ ի՛նչ եղի՛ր, մաքուր բարբրդ չ՛ապա՛յանի .

Երբ սեղան նստիս, ըզգո՛յ՛, շատ մ՛ուսեր .
Զքսպե՛ ակորժակդ . եղի՛ր անոր օեր .
Որկեամուլութիւնն է որ, չե՛ս գիտեր ,
Գեղեզման տարա՛ւ, ա՛հ, որքա՛ն շատեր . . .

Մարդիկ կան որ կարծես համակ հոր - փոր են,
Կամ Շարայի ամենակուլ որկոր են .
Կերուխումի՛ համար կ՛ապրին մեղկօրէն .
Ակռաներով գեղեզմաննին կը փորեն . . .

Գնա՛ կեանքի համես գործքդ լա՛ւ կատարե ,
Տարակոյս, վրհասում սրտեդ վրտարե՛ .
Ասուած հե՛տքդ ըլլայ, քեզի սատարե .
Առանց ի՛ր օգնութեան՝ գործքդ անկատար է .

Յ. ՊԵՂՈՐՅԱՆ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ

ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

(ԳՐԵՑ Թ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ)

Թէ դատարարակութիւնը իր սկիզբը կ'առնէ օրօրոցէն
ու գերեզմանի սեմին վրայ կը դառնէ վախճանը՝ վեր է
տարակոյսէ : Հետեւաբար անհատի մը կեանքին բովան-
դակ տեղողութիւնը՝ սորվելու և սորվածը կիրարկելու
չըջան մըն է :

Մեր դաստիարակները — Ծնողք, ուսուցիչ, միջավայր
կամ ընկերույթիւն — կրնան ըլլալ լաւ կամ վատ, մեր
օրրոտքն է լատգոյն օգուտը ձեռք բերել և հետամտիլ
միշտ բարիին, ճշմարիտին, գեղեցիկին .

Ինծի համար չափազանց նուաշտացուցիչ է սպասել
որ ուրիշներ օգնեն ինծի կամ իրենք գլուխ հանեն մէկ
գլործ, որուն ես բաւական եմ : Մայրս օր մը պատուի-
րեց որ նախաձառի սեղանը պատրաստեմ : Եղբայրներ և
քոյրեր ունիմ, ինչո՞ւ անոնք չընեն ու ես ընեմ, մտա-
ձեցի երբ դեռ ութ տարեկան հազիւ կայի : Շատ ուշ,
քանի մը անգամներ խրատուելէ, յանգիմանուելէ, ճաշէ
զրկուելէ վերջ համոզուեցայ թէ անիրաւ էի, վասն զի եթէ
եղբայրներս ու քոյրերս ալ ինծի պէս մտածէին, նախ
իբրեւ տունին թաղունին մայրիկիս խօսքը չէր յարգուէր,
ուրիշ անկարգութիւն ու անհամաձայնութիւն կը ձագէր
և տունին մէջ ո՛չ մէկ գործ կը կատարուէր, և յետոյ
ան, տանը տիրուէին, քաջ պիտէր թէ որոնց ի՛նչ պար-
տականութիւն տուած է, և անոնց իւրաքանչիւրը, իր
պարտականութեանը համաձայն, երբեմն վարձատրել ալ
չէր մտնար : Մայրիկիս այս դատը այնքան տպաւորիչ

եղած է որ մինչեւ այսօր չեմ մոռցած . կը փութամ պրկել թուր ճիգերս առանձին գլուխ հանելու համար ինծի յանձնուած գործերը, ըլլան իսկ տարողութենէս վեր :

Այդ դասը իմ լաւագոյն մէկ ուղղեցոյցս եղած է և ես շատ բաներ կը պարտիմ անոր :

* * *

Ինքօքնութեան վարժ եղողներն են որ կրնան յաջողութիւն ապահովել իրենց՝ վարժարանին մէջ թէ դուրսը :

Ուսուցիչը, դասարանին մէջ, 30ի չափ աշակերտներու հաւասարապէս կը բացատրէ թուաբանական կանոն մը կամ կրկնատոմարի գլխաւոր սկզբունքները, գրատախտակին վրայ փորձերով կը փաստէ ինչո՞ւները և կուտայ քանի մը խնդիրներ . յաջորդ դասին անոխալ լուծողներուն վերապահելով բարձրագոյն նիշը :

Ինքնամիտի, ուշադիր և մտասեւեռ քանի մը աշակերտներ միայն կը յաջողին առաջնութիւնը չափիլ : Մընացեալ մեծամասնութենէն ոմանք կը դառնան երկրորդ աստիճանի վրայ, ուրիշներ կը ներկայացնեն ընդհանուր միջակութիւն մը և տակաւին կան ալ որ ոչ իսկ պատրաստելու փորձ մը ըրած են :

Հոս տեղը չէ, և արդէն շատ ալ գծուար է, վերլուծել այս ամբողջեան բազմակողմանի պատճառները, որոնց մէջ իրենց որոշ գերիքը ունին վարժարանին ծրարադիրը, դասակիցներուն կազմութեան պայմանները, ուսուցչին յարմարութիւնը և ձեռնհասութիւնը, ուսուցանելու դրութիւնը և լին . Բայց ինչ որ անփխձելի է առաջնութիւն շահողները անո՞նք են որ իրենց վրայ կը միացնեն որոշ և ընտիր յատկութիւններ . ինչպէս՝ լա-

բուած ուշադրութիւն, սուր յիշողութիւն, աղէկ հասկացողութիւն, ինքօքնութիւն և հոտնդուն աշխատասիրութիւն :

Ինչո՞ւ կարօտ մնալ ուրիշներու օգնութեան, յոյսը դնել ընկերին վրայ որպէսզի ըսէ հսկէն կամ կախակաշուիլ արտաքին օժանդակութիւններէ, երբ հոն դասարանին մէջ ամէն ինչ հասարակաց է և ոչինչ կը զլացուի, բաւական է որ ծոյլ չըլլաս :

Հազուադէպ բացառութիւններէ դուրս վարժարանին կեանքը զբաւական մըն է դուրսի կեանքին, ինչպէս առնինք զպրոցին : Անոնք որ վարժարանին փայլուն հունձքը կը կազմեն ընկերական կեանքի բարձրագոյն աստիճանին տէրերը պիտի դառնան վաղը : Ուրիշ կերպ չի կրնար ըլլալ . ինչ չափով որ ունի մէկը ինքօքնութիւն, անձնալստաճութիւն, աներկելիութիւն, առաքինութիւն, պարկեշտութիւն, պատուասիրութիւն, ճշդապահութիւն և մտնուանց աշխատասիրութիւն՝ նոյնքան աւելի մարդ է և աւելի մօտ յաջողութեան :

* * *

Մասնաւորապէս շեշտեցի աշխատասիրութիւնը, վառընդի ան առանձինն աղբիւրն է անհուն բարիքներու, և բացի այդ՝ պատգամ մը երկնառաք . Բրտալք երեսաց քոց կերիցես զհաց քո :

Եթէ «ծառերը իրենց պտուղէն կը ճանցուին», մարդիկ ալ իրենց գործերով անշուշտ : Ի՞նչ օգուտ պատասխանատուութիւններէ, յաւակնոտութիւններէ, ուրիշները քննադատելէ, որով կ'անցնենք մեր ժամանակին մէկ կարեւոր մասը, եթէ մեր գործերը մնալի ի նպատակ չեն խօսիր, Օրուման 24 ժամերը 1440 վայրկեանի աճադին

կեանք մը կը ներկայացնեն : Գիտցա՞ր այդ վայրկեան-
ները անտեսազիտօրէն դասակարգել, խմատութեամբ
պատրաստել առօրեայ ժամանակացոյցդ և հշտապահօրէն
գործադրել՝ արդէն իսկ ոտքդ դրած ես յաջողութեան
սանդուխին ստաշին աստիճաններուն վրայ : Իւրաքան-
չիւր վայրկեան որ կը սահի՝ արդիւնք մը կ'սպասէ մինէ,
ամէն վայրկեան հարցնենք մենք մեզի, տուա՞մ ենք այդ
արդիւնքը, հաստատական պատասխանները միայն կրնան
կազմել մեր հոգեկան անխառն վայելքը : Աշխատասիրու-
թիւն, դու աւանդինն կրնաս մեր շատ մը զժգախոյու-
թիւնները հետացնել : Կալիք չարիքները վանել և մեզի
ապահովել ըսրեկեցութեան՝ եթէ մենք զիտմանք յարգել
և ապրիլ անբաժան : Կարող ենք և որ փամսո-
փաթիլս ցտա, Եփեսոսի ձեռք չի մուտար :

Յաջողութեան մէկ ուրիշ անհրաժեշտ պայմանն է՝
կշիռով խօսիլ : Եթէ զիտութիւնը հնարած ըլլար խօսքի
ստատիկ կշռաչափ մը, որ վերլուծէր մեր խօսքերը և ա-
նոնց արժէքը մեզի ցոյց տար թուանշաններով՝ արդիւնքը
զարեւրեցուցիչ պիտի ըլլար պարզապէս : Կոսքին դիրք
մեր մէջ անհրեւակալելիօրէն աւելի կործանարար եղած է
քան չինարար : Բամբաստանքը, զրոգարտութիւնը, ա-
նուանարկութիւնը, դէպի ուրիշները արհամարհանքը՝
այնքան տիրող եղած են մեր առօրեայ խօսակցութիւն-
ներուն մէջ, որ մեր գծաութեանց, պատակաւանց, ան-
միաբանութեանց գլխաւոր պատճառը կը կազմեն : Երկու
շուտ և որչափ շատ զիտմանք ինքզինքնիս զգուշացնել,
զերծ պանել այդ տղիդ ունակութիւններէն՝ այնքան աւելի
ապահով է մեր ապրումն և սրտուտքեր : Կարծէ որ մեր
բնակարաններուն և գործատեղիներուն հակառակ դարգա-

րենք, Սոկրատի երկու բառովը մեծատառ «Մանիք գեղ» ,
որ իր մէջ կը պարփակէ նոյնքան խորութիւն որքան և
զերազանց խրատ :

Օրինակները յոյժ ապաւորիչ են : Ուստի հայ երես-
տասարդին համար — մեր կրտսեր եղբայրները — ես պի-
տի թելադրելի ամեն երեկոյ պատկելէ առաջ անպայման
կարդալ աշխարհի մեծագոյն և մեծ մարդոց կեանքի զը-
րուագիները և կենսագրութիւնները և ջանալ իր կեանքը
զծել անոնցմէ իր նախատիրածին ուղիով :

ԻՆՔՆԱՅԱՐԳՈՒԹԻՒՆ

(ԳՐԵՑ և ՊԵՆՏԱՆ)

Առանց քաղաքականութեամբ զբաղելու, մարդ վըս-
տահօրէն կրնայ ըսել թէ՝ Յայտնութեան նախատեսած
ճնոր երկրի և նոր երկինքի ճննդեան հանդիսատես ըլ-
լալու վրայ է : Միացեալ Նահանգաց նախագահ Տր. Ռեյ-
սըն ալ կիրպով մը դաշու կը հաստատէ, երբ 20 մայիս
թուակիր ստեղծարանաշունչ լայտարարութեամբ կը հըռ-
չակէ թէ՝ ո՛չ թէ բանական, ալ ազգեր են որ իրարու
գէժ հցուած են : Արդ, երբ երկիր և երկինք կը նորո-
գուին, անհրաժեշտ է որ ըմբռնումներն ալ նորոգուին
որպէս զի բնակչութիւնը, միջոյնայրի պահանջմանց իբր
անուտակ, լիակաւ օրէնքով ամբլութեան և անհետացման

չգատապարտուի, հնադարեան արարածներու հանգոյն : Համայն մարգկութենէն մէկ օդակ կազմելու, ազգերն ու թեզերը իրարու զօգելու, Արեւելքը՝ Արեւմուտքին, Հարաւը՝ Հիւսիսին համեմատելու կապուցանելու համար հայրենիքներու կերպարիւթութիւնը, երբեմն ալ բարձու մը հատազրական ըլլայ թերեւ, բայց ո՛չ միայն մեծդի ազգեր՝ այլ նաեւ կոտորակուած, գրեթէ բնաջնջուած ազգերու նոյն իսկ մատնահաշիւ մնացորդները պարտական են, ի յարգանս իրենց նախնեաց և ի սէր իրենց յաջորդներուն կեանքի պայքարին մէջ, չդեղիւիլ երբեք Նոր աշխարհին մէջ, որպէս զի համայնք մը մեծ անուն, նախանձելի դիրք գրաւէ, հարկ չպիտի ըլլայ քաղաքական փոփոխութիւններ ունենալ, կամ բանականութիւն և տորմիլներու վրայ յենուլ : Այսուհանդերձ, առանց պայքարի կեանքը մահուան համանիշ ըլլալով, պայքարը պիտի չարունակուի : Բայց միայն մտային և բարոյական հոգիներու վրայ միտմամբնակ, խուսափելով գերմանական գիտութեան մոլութենէն և դաշնակցական խեղապաշտութենէն . . .

Պայքար գործնական և անհատական. Do something, Be something (Բան մը ըրէ՛, բան մը եղի՛ր) կ'ըսէ Տ. Պ. Յովսէփիանի կողմէն ներկայացուցուած բրոքէտէօր Հէրպերթի գրքին խորագիրը : Բայց ի՞նչ ընել, ի՞նչ ըլլալ :

Հարցը նոր չէ. Անհատական զարգացումին նախանձախնդիր բոլոր խորհուրդներ յիշեալ բառերը կրկնած են, առանց հաց ու պանիր ուտելու պէս գործնական միջոց մը ցոյց տալու : Եւ այդ ալ բնական է. Յատաշխիւթեան ճամբուն մէջ մէն մի քայլ քիչ կամ չատ ճիգի մը, բարի կամեցողութեան մը, ինքնազրկումի մը արդիւնքն ըլլալով, քիչեր կը յօժարին այդ նեղութեան յանձնառու ըլլալ :

Անգլիացի ուրիշ բարոյաբան մը, Սըր Ճէյմս Սթէֆըն, երիտասարդներուն կը խրատէր՝ ըզձալ : Այսինքն խեղալ մը ունենալ : Բայց ի՞նչ բանի ըզձալ, որպիսի խեղալ մը հետապնդել : Անշուշտ, երիտասարդական անփորձ աւելնով, ամէն անհատ ուրիշներէն աւելի բարձր ըլլալը կ'ըզձայ : Եւ ես չեմ որ անոնց պիտի յիշեցնէի Ռուսոյի կողմէ իշխանի մը գրուած նամակին առաջին բառերը՝ «Եթէ իշխան ծնած ըլլալու դժբախտութիւնն ունենայի . . .» : Ո՛չ ալ Շէքսպիրի հետ պիտի ըսէի : «Թագակիրներու քուշը միշտ վրդովալի է» : Բայց յօժարակամ պիտի կրկնէի Թովմաս Գէմբադին առ խնայք. «Ձէ թէ գանդու. վրայ բազմելու այլ գործ մը տեսնելու համար աշխարհ եկանք» : Յամենայն դէպս, չիյնալու համար բարձրանալու խեղալը բաւական է : Բայց որ գործնական միջոցս : Ահա իմ պատասխանս՝ բարեփոխելի, մերժելի կամ ընդունելի : — Բարձրանալու ջանքն ինքնաշարժութեամբ, կամ ինչ որ միեւնոյնն է ուրիշներուն օգտակար ըլլալով : Բասկալի խօսքով՝ ամէն անհատ բան մը կ'արժէ և պէտք է որ իր այդ արժէքը ցուցադրէ : Այս պարզ գործընթացին մէջ, այդ անհատը փաստացիօրէն պիտի համոզուի իր ինքնաշարժութեան աստիճանին, որ չափանիշ մը պիտի ըլլայ իր օգտաշատութեան, և՛ հետեւաբար՝ ուրիշներէ յարգուելու իրաւունքին :

Ինքնաշարժութեան խեղալն է որ մեզի կը ներշնչէ ազատասիրութեան, ողջմտութեան, անձնաւստատեան անեղիւզութեան, աշխատասիրութեան և անբասիր կենցալի ոգին : Անեղբայրէն ինքնաշարժութեան խեղալն է որ բանաձեւած է հին Աթենացիներուն հետեւեալ երգումը. «Իմ նուիրական վահանս անարգութեան չպիտի ենթարկեմ. մեռած ընկերներս պատերազմներու շարքին

մէջ չպիտի ձգեմ . մեր ստանարներուն և օճախներուն համար պիտի կուտիմ, նոյն իսկ առանց օգնականի, չպիտի թողում որ այսօր իմ խնամքիս յանձնուած հայրենիքը փոքրնայ, այլ պիտի ջանամ որ աւելի մեծ, աւելի փառայեղ ըլլայ» :

Ազգ մը իր անհատներով և անհատներն իրենց ազգով կը փառաւորուին : Բայց սրովհետեւ հիմնաքարը անհատն է, առոր մտային և բարոյական անարգութիւնը ազգը ուրիշներուն ծաղր ու ծանակ կ'ընէ, և վերջ ի վերջոյ հոգով կը ծածկէ զայն . Մեր խաւարակուսն ներկային լուսափողփող առաւօտ մը տալ մեր երիտասարդներուն և երիտասարդութիւններուն ձեռքն է :

Ինքզինքը յարգելու պարտականութիւնը և՛ այս կերպով յարգելութեան իրաւունքը ոչ մի դասակարգի առանձնաշնորհաւ չէ : Աւուր պառչածի յարգամեծարական խայծերը ակարամիտները միայն կրնան վրդովել կամ յոխորտանքի տանիլ : Փոքր գնդակ մը, երբ նպատակին զարնէ, անպիսն թնդանթէ մը աւելի գործ կը տեսնէ երբեմն : Կը բաւէ որ մոնք մեր արժէքը պիտանաք, ուրիշներուն արժէքը չուրանանք :

Անվիճելիօրէն ինքնայարգութեան իտէպլին կը պարտի ձաբոն իր այսօրուան առաջնակարգ վիճակը : Տեսէ՞ք ի՞նչ կըսէ Թայմզ թերթը իր մէկ խմբագրականին մէջ, զոր կը վերնագրէ՝ Ազգի մը հոգին :

«ձաբոնցիք իրենց Պիւլսոն ունին : Ի՞նչ է Պիւլսոն : Եթէ գիտար է զայն ճշգրտէս բացատրել զոնէ կրնանք ըսել թէ ի՞նչ չէ : Արեւմտեայց սպրկակերպը աչքի տուել բերէք, միջին հաշուով : Պիւլսոն անոր բոլորովին հակառակն է : Պիւլսոն իտէպլն է՝ աղքատութիւն, փոխան հարստութեան, հեղութիւն՝ փոխան

յոխորտանքի : Խոնականութիւն՝ փոխան ճամարտակութեան, անձնութեան խոնարհութեան, անհատականէն աւելի պետութեան շահուն հողածութիւն : Պիւլսոն անգուպ արիութիւն մը կը ներարկէ : Եւ թոյլ չտար կռնակ դառնել թշնամիին : Պիւլսոն մահուան երեսն ի վեր կը նայի անայլայլ և մի որ և է անարգութեան կը գերադասէ զայն : Պիւլսոն իշխանութեան հրապարակութիւն և անձնական չափերը հանրային չափին դոհել կը քարոզէ : Պիւլսոն իր հետեւորդներէն փրկիքական և մտաւորական խիստ կարգապահութիւն կը պահանջէ, ասպետական ոգին կը զարգացնէ և՛ յարստեւութիւնը, քաջասարտութիւնը, հոգեկան ոյժը, հաւատարմութիւնը, խիղախութիւնը և ինքնազուգումը ջատագովելով խիստ բարձր բարոյականի մը հիմը կը դնէ ո՛չ միայն այրերու և պատերազմիկներու այլ նաեւ կիիներու համար : Ըլլա՛յ խաղաղութեան ըլլա՛յ պատերազմի ժամանակ» :

«Պիւլսոն . կ'ըսէ Լօրտ Էյվլպըրի . ձաբոնցիներուն իրապէս ազգային խիղճն է . որ մեծ աղջ մը ըրաւ զանոնք » :

Ինքզինքը յարգելու հետամուտ անհատ մը, ո՛ր սեռի ալ պատկանի, չի կրնար գիջանիլ իր աղջին բեռ ըլլալ : Արդ՝ ծոյլ, փոքրողի, բարոյագութկ անձ մը, ով որ ալ ըլլայ, հազարումէկ տաղանդներ ալ ունենայ, ամենէն անտանելի և զարչաբոյր բեռ մըն է : Այնպիսին վատ մըն է որ իր մայրը կը ծախէ :

Մէկ խօսքով, եթէ կուզենք ջանարգուիլ, և եթէ մեր անտեղիտալի մտադրութիւնն է աղգային դրօշը միշտ երկնամարտձ պահել, ջանանք որ մեր մէն մի ձեռնարկը մեր արժէքին վրայ բան մը բարդէ : Հետզհետէ աւելի ինքնայարգութիւն՝ մեր Պիւլսոն թո՛ղ ըլլայ :

ԱՊՐԵԼՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

(ԳՐԵՑ ՇՐԱՆՑ ՎԱՆԿԵԱՆ)

Կեանքի ամենէն կարեւոր բանը ապրիլ սորվիլն է, կ'ըսէ Լօրտ էյվալուրի, այսինքն զիտնալ իր հոգե-բնա-խօսական պէտքերուն գոհացում տալ և զանոնք դնել այն ներդաշնակ վիճակին մէջ, որով անհատը կարենայ զարգացնել իր այս կարողութիւնները ու դառնալ տիպար քաղաքացի մը օգտակար իր ազգին ու մարդկութեան: Կեանքը ապրիլ, ուրիշ խօսքով զայն ձանձնալ կը նշանա-կէ, և հոս է որ դաստիարակութիւնը պիտի բերէ իր պե-րադոյն հեղինակութիւնը, որովհետեւ, դաստիարակու-թիւնը պիտի կերտէ Ա. անհատին նկարագիրը, առհա-ւական բոլոր խորհուրդներուն մէջ փնտռելով այն տար-րերը որ պիտի շինեն իր անհատական նկարագիրը, որ հիմնաքարը պիտի դառնայ ազգային մեծ նկարագրին, Բ. իր ժամանակին կամ արդիական հեղինակութիւննե-րու մէջ պիտի ընտրէ անոնք միայն որ, պիտի մօտեցնեն զինք առաւելապէս գեղեցիկին ու ճշմարտին, որ իր կարգին պիտի ազդեցուի, պիտի միանայ ազգային նկա-րագրի ամենէն պայծառ և ամենէն կարկառուն գիծերուն:

Կիպսընի կարծիքով երկու տեսակ դաստիարակութիւն կայ, Ա. անհատին փորձառական դաստիարակութիւնը, որ ինքզնութեամբ, ինքնաշխատութեամբ և ներհայե-ցողութեամբ ձեռք կը բերուի և Բ. անհատին ստացիկ դաստիարակութիւնը, որ դուրսէն, իր դաստիարակէն կամ ծնողքէն իրեն կը տրուի: Կիպսըն, Թօլսթօյի, Լօ-թիի, Լիլի հետ կ'ընդունի, որ դաստիարակութեան այս

երկու եղանակներէն առաջինը լատգոյնն է, ու կը յիշէ անունները բոլոր այն աշխարհաստիպ տիտաններուն ու-րոնք բնութեան ազատ ծոցին մէջ գրեթէ սորվեցան այս-պէս, օրինակ, Նիութընը, Սըր Ուալդըր Սգոթը, Շէքս-տան, Ուէլլինկթընը, Գլադըր, Սուիֆթը, Յրանքլինը, Սթէֆէնսը և չն:

Արդի մանկավարժութեան մէջ արդէն դասականացած է դաստիարակութեան փորձառական մէթոտը, Տօլթ-կիւսթալ լը Պօն իր « Ուսուցման դաստիարակութիւն » անուն գործին մէջ կը ջատագովէ զայն, և երկարօրէն կը թուէ սփլաքիմ գործին վրայ անոր ունեցած առա-ւելութիւնները, նոյքան հեղինակաւոր ձայներ Սթենսըրը, Ուիլէյմ Ճէյմս, Տօլթ. Գլաքարէզ և ուրիշներ, փորձա-րական մէթոտը ուսուցման եղանակներուն մէջ լուա-գոյնը կը դառնան, իրականին մէջ մէկ անգամ ու է ա-ռարկայ դիտելն ու չօչախելը, առան անգամ նոյն ա-ռարկային ձեւին յատկութիւններու մասին կարգալ ու լսելէ աւելի կ'արժէ, այս է, իր նեղ սահմանումին մէջ փորձառականութիւնը,

Փորձառութիւնը, ուրիշն, պէտք է դառնայ միակ զլիսաւոր ստանցքը, բոլոր հզօր նկարագիրներու, փոր-ձառութիւնը Յրանքլինի յիշատակած այն դպրոցն է, ուր յիմարներն իսկ կրնան բան մը սորվիլ:

Եթէ հիշդ է Թօլսթօյի այն խօսքը թէ՛ մարդուն ա-մենէն անապրակաւի պարտականութիւնը, իր և ուրի-շի կեանքին համար բնութեան հանդէպ մղուած պայքա-րին մասնակցիլն է, կը նշանակէ որ, պայքարը ինքնին օրէնք մըն է նոյն իսկ փորձառական դաստիարակու-թեան համար:

Բնութիւնը ինքնին կոյր ու ժերու քառս մըն է,

զայն նուաճել կը նշանակէ դիտակցիլ իր ուժերուն ու մեծ գոտեմարտին համար պատրաստուիլ: Եւ ո՞վ էր որ պիտի կրնար յաղթական դուրս գալ այդ պայքարէն, ա՞յն. որ չհանճնար ինքզինքն ու իր չընկալածը, այն որ իրերուն ու անոնց յարաբերական արժէքին վրայ տարրական ծանօթութիւն չունի, քան այն, որուն անվերջանալի կորովն ու աշխատանքը զինք դարձուցած են բնաքաղի խորնոյ ու խնացական եղեգը, որ կը ծռի բայց չկտորի:

Կեանքը, սակայն, այսօր, միայն բնութեան գաղտնիքի և կոյր ուժերուն դէմ մղուած պայքար մը չէ, այլ նոյն իսկ մարդուն, իր նմանին ձեռքով չինուած կապանքներուն դէմ պայքար մըն է:

Երիտասարդական չըջանը ըլլալով ուժի և կորովի շփոթ կեանքի մէջ պայքարը այդ օրերուն աւելի տենդոս և աւելի հլօթ թափ մը կ'ստանայ: Ո՞ր և է երիտասարդ այդ պայքարին մէջ իր ունենալիք յաղթութենէն կամ պարտութենէն կը չափուի:

Եւ մը երիտասարդն է որ ընդատալ պիտի երթար տնտեսամարտին, ուր հանդիսականներու խայտառամուկ բողբոթիւն մը ակնդէտ մրցումին վախճանին կ'սպասէ: անշուշտ ո՞չ այն երիտասարդը որ իր ուժերուն չափը չը գիտեր, հապա այն որ տարիներով մարզած է իր դընդերները, ու փորձառութիւնը իրեն սորվեցուցած է թէ աշխատանքով անվկանդ և յամառ աշխատանքով միայն կարելի է կեանքի մէջ, ինչպէս որ մարդիկ կը զօրացնեն իրենց մկաններն ու դնդերները, զօրացնել նաեւ միտքը, հոգին ու կամքը մէկ խօսքով:

Հզօր նկարագիր մը՝ կամք մըն է, և կամքը՝ Նիցչէի փաստաբանած այն խոր հաւատքը՝ որ մարդը դէպի դեր

մարդ (über-mensch) կ'առաջնորդէ:

Ուրեմն երիտասարդի մը համար ամենէն առաջ կամքի դաստիարակութիւնը կարեւոր է: առանց կամքի չի կրնար գոյութիւն ունենալ ո՞ր և է հաւատք և առանց հաւատքի ո՞ր և է մեծ ու տեսական գործ:

Կամք մը չինեցէք, և նկարագիր մը, անհատական նութիւն մը կամ լաւ եւս մեծութիւն մը չինա՞ծ պիտի ըլլաք:

Աշխատանք, տքնութիւն, քարոյական ելին, այս բոլոր բաները առանց կամքի՞ իրենց իմաստէն ու հիմայքէն պիտի մերկանային:

Քաջողութիւնը բառ մըն է միայն, չոր ու անանկ բառ մը, եթէ կամքի գորութիւնը չարթի ուղին, որ դէպի անոր իրազօրծումին կ'առաջնորդէ մարդը: Ան կը մտածեմ, կ'ապրիմ ուրեմն, բա՞՛ւ է Տէքարդ: ու երիտասարդ մը պիտի չկրնար ուրիշ ձեւով արտայայտուիլ, մերկազուգէք անհատը իր կամքէն ու ահա ան մեքենայ մըն է, որ կը դառնայ անգիտակցօրէն, Երիտասարդի մը համար ուրեմն, առաջին պայմանն է յաջողութեան համար ունենալ յամառ և գիտակից կամք, աշխուհետեւ յաջողութիւնը պիտի ժպտի իրեն: Այն համոզումը թէ իր կամքին ու կորովին չնորհիւ պիտի կրնայ յաղթել մարդկային ու բնութեան կոյր ու անգիտակից խռութիւնը, զինք պիտի գոտեպնդէ հաւատքովը աշխատանքին, որ քաղցօր պիտի թուի իրեն, ու քարին, գեղեցիկն ու ճրջմարիտը գտնելու համար իր մղած պայքարը սիրելի պիտի ըլլայ իրեն:

Երիտասարդներ, ձենէ ո՞վ չէ սրբած արդունքը փոքրիկ որբի մը, ո՞վ չէ զգացած փոքրիկ աշխատանքէ մը վերջ վայելքին գերագոյն հաճոյքը, ո՞վ չէ ունեցած աղ-

նիւ և լուրջ ընթերցումէ մը ետք հոգեպարար ցնծութիւն մը, ո՞վ չէ վերացած գեղեցիկ տեսարանի մը, շարժումի մը, նայուածքի մը աստուածային դիւթանքէն, ո՞վ չէ ղզաղած իր կուրծքին ուռիլը վսեմ զոհողութենէ մը ետք. — անաւասիկ անոնց շարունակական ուռնացումը տեսականութիւնն է որ պիտի չինէ փորձառորէն մարդը ձեր մէջ, որ պիտի ըլլայ մեծ. ազնիւ ու անկեղծ. որ պիտի ունենայ օր մը զորովն ու կորովը իր խնայական ուժով, այսինքն իր կամքով կեանքի իտեալը դարձնել, սիրել աշխատանքը, զոհողութիւնը, բարին ու համար տութիւնը մանաւանդ որոնք զինքը պիտի դարձնեն մեծ ու ազնիւ քաղաքացին՝ իր հայրենիքին ու մարդկութեան համար:

ԻՐԱԿԱՆ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(ԳՐԵՑ Ե. ԳԱԲՆԱՆԵԱՆ)

Երիտասարդի մը կեանքին մէջ յաջողութեամբ լաւագոյն միջոցները կը կայանան իր լաւ յատկութիւնները զարգացնելու և իր յոռի ունակութիւններուն դէմ պայքարելուն մէջ:

Բնութեան մէջ մէն մի գեղեցիկ երեւոյթ որոշ և հաստատուն հիման մը արդիւնքն է. երիտասարդի մը կեանքին մէջ յաջողելու հիմը իր նկարագիրն է:

Անտառի մը նկարագիրը այն կենսունակ ոյժն է, որ պիտի մղէ զինքը կեանքին մէջ իր յաջողութիւնը ապահովելու, ան որքան ոյժ և յարատեւութեան ոգի պարուսնայի իր մէջ՝ այնքան աւելի ապահով եղած կ'ըլլայ յաջողելու հաւանականութիւնը:

Առողջութիւնը յաջողութեան առաջին պայմանն է, քայքայուած և հիւժած մարմին մը չի կրնար կեանքի զօնարութեանց դիմադրուել, « առողջ միտք՝ առողջ մարմնի մէջ »:

Յաջողութիւնը աշխատութեան պտուղն է, կեանքին մէջ արդիւնք ճիշդի մը հետեւանքն է, անշարժ հանգիստ, բուն մէջ ցորեն չի բուսնիր և անկենդան անապատներու անաւանութեան մէջ, ի դուր պտղաւետ ծառեր պիտի փնտռենք, հոսուն, շարժուն գետերն են որ կենսականութիւն և արդաստորութիւն կը պատճառեն դաշտերուն:

Նիդէ ըսած է. « Մարդկային յաջողութիւնը անոնն է որ ունի՝ «կամք» . այդ անյողդող կամքին առջեւ կը խորատուեն դժուարինն ու անկարելին, յաջողի կամենալը ենքնին յաջողութեան գրաւականն է. թոթովախօս Տիմոթէնէններ՝ իրենց յամառ կամքին շնորհիւ Յուստանի հետադուրեւ փութը կազմած են:

Աշխատութեան մղող ուժը ինքնալստանութիւնն է, և ոչ ոք ինչ վեր և ոչ ոք ինչ վար: Երկամիւսին վրայ նստողը երբ որ իր անձին վրայ պղտիկ անվստահութիւն մը ունենայ, իր հաստատարակցութիւնը կորսնցնելով վար կ'իյնայ. վարանոտ քայլերով քայլել ուզող մանկեկը, իր առաջին շարժումին իսկ գետին կ'իյնայ. ինքնալստանութիւնը ուժի աղբիւր մըն է:

Աշխատութիւնը արդիւնաւետ չկրնար ըլլալ, երբ կարդ ու կանոնը կը սակսի. դաշտանկար մը գեղեցիկ և յաջողած կ'ըլլայ երբ հոն ներկայացուած ամէն իր, իր պատկանաց տեղը կը գրաւէ: Աշխատութիւնը հոսող գետակն է. տնտեսագիտութիւնը ջրաբաշխումի դրութիւնն է, առանց այս վերջինին Նեղոսը վայրագաբար պիտի

հոսէր՝ բացարձակ ամայութեան մէջ ձգելով այն ընդարձակ դաշտերը, որոնք այսօր Եգիպտոսի գեղեցիկութիւնը և հարստութիւնը կը կազմեն:

Ուղղամտութիւնը աշխատութեան բերած արդիւնքին հաւատարիմ պահպանն է, ու և է ձեռնարկի մէջ, ուղղամտութիւնը մեր շուրջ համակրանքի այնպիսի անդիմադրելի հոսանք մը կ'ըստեղծէ, առանց որուն մեր ձեռք բերած յաջողութիւնները առժամանակեայ և խաբուսիկ և բեւոյժ մը պիտի ունենային միայն, երբ ուղղամտութիւնը իբր մեր կեանքի չէնքին հիմը ընտրած ենք, ձախողութեան հովերը ի դուր պիտի ջանան մեզ հարուածել:

Առողջութիւն, աշխատասիրութիւն, ինքնաստատ հոծութիւն, կարգ կանոն, տնտեսագիտութիւն և ուղղամտութիւն, ահա լաւագոյն զէնքերը կեանքին մէջ յաջողելու համար: Այդ յատկութիւնները մեր մէջ զարգացնելու լաւագոյն միջոցը ինքնաթիւղաբութիւնն է, զօրաւոր ինքնաթիւղաբութեամբ մը, այնպիսի հրաշալի ուժ մը կը ծնի մեր մէջ, որ նոյն իսկ մեղի համար զարմանք պիտի պատճառէր: Վհատութեան դէմ կորովի և ճիգի ոգեկոչում, ձախողութեան դէմ անտարբերութիւն, անկումի ատեն նորէն ջանք մը վերականգնելու և մեր ձախողած գործը վերականգնելու համար, և ահա այն ատեն յաջողութիւնը մեզի պիտի ժպտի:

Եւ սակայն յաջողութիւնը արժէքաւոր ընելու համար պէտք է կեանքի նպատակին յարմար ըլլայ, մարդ մարմնի և հոգիի միացում մըն է, հետեւաբար իրական յաջողութիւնը կը կայանայ երկուքն ալ հաւասարապէս դու հացնելուն մէջ: Առ ի՞նչ այդ դիզուած հարստութիւնը՝ երբ երիտասարդ մը չունի իր մտքին մէջ գեղեցիկ իտէ-

ալ մը, երբ իր սրտին մէջ ցամքած է պարտանախաջութեան գգացումը, երբ իր ոսկիի զանձերը լեցուն, բայց մտքինը դատարկ են, աշխատութեան պտուղը կ'օրհնուի գեղեցիկ առաքինութիւններու նուիրադործումովը, բարութիւնը գերադոյն ուժ մըն է մեզի առինքնելու մեզ շրջապատողները: Աիլվէն իտերէս կ'ըսէ, բարութիւնը ցանկեղբ և սէր ու համակրանք պիտի քաղէք:

Ահա յաջողութիւններ ալ կան, ոսկիի զանձեր՝ դիզուած անիրաւութեան և կոզոպութի միջոցներով: Աշխատութեան, ուղղամտութեան և բարութեան ներդաշնակ միացումէն յառաջ եկած պտուղն է իրական յաջողութիւնը:

ԻՆՉ Է ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(ԳՐԵՑ Մ. ՈՍԿԵՍԱ)

Մարդկային կեանքին ամենամեծ երազը, ամենադիւթիչ ու առինքնող հեռապատկերն է ան, որուն կը ձգտին թողոր մեծ ու պղտիկ ուժերն և տկար ու զօրաւոր բանականութիւնները, և որ, եթէ չատ քիչերուն համար իրականութիւն դառնայ՝ ստուար մեծամասնութեան մը համար, սակայն, կը մնայ լոկ երազ, աննիւթ, խուսուփող, տանջող երազ մը որ իր տարփաւորները կը հեղնէ իր գեղեցիկ պատրանքին մէջ միշտ ալ սակայն նուաճուած պահելով զանոնք:

Գաղտնիքը. — Յաջողութիւնը նպատակի մը իրաւ գործումն է: Յաջողելու համար ուրեմն, նախ որոշ, մեկն ու կայացուած նպատակ մը պարտի ունենալ մարդ, որուն պէտք է դիմէ հաստատ, անյողողող քայլերով:

աննկուն ու անընկճելի կորուկով : Աննպատակ երիտա-
տարդը հովին քանաճույճին անձնատուր չոր տերև մըն
է կեանքի փոթորիկին մէջ : Յետոյ , մեկ նպատակ և ոչ
երկու . երկու նպատակ հետապնդող երիտասարդները ան-
յաջողութիւնը կունենան իրենց ընկեր . Տարբեր ուղ-
ղութեամբ երկու նպատակով հալածող որսորդը ձեռնու-
նայն տուն կը դառնայ՝ խոնջնեքն ու անլիկարութիւնը
չալկած :

Երիտասարդը ուրիմն , կեանքի սեմին վրայէն արդէն
պէտք է որոշած ըլլայ այն նպատակը որուն կ'ազդէ հաւ-
նիլ և որուն համար պէտք է լարէ իր բոլոր կորուկը : Դե-
պի յաջողութիւն , առաջին քայլն է այդ . Բայց մինչև
հոն դեռ ճամբայ կայ կտրիւիք : Ինչ զեղեցիկ երազներ .
ինչ հոյակապ ծրագիրներ մնացած են յաւէտ մեռելոց տոտ
զիրենք յղացող գանկին մէջ պտտցնելով իրենց խաղաղ
բանդագուշանքը :

Նպատակին ճամբան փչում է . խորտ ու բորտ և
շատ անգամ խիտ երկար : Կամք պէտք է և յարմարու-
թիւն : Յաջողութեան երկու անհրաժեշտ պայմաններն են
ստունը , անհաստատ , թույլ , յեղիղուկ երիտասարդը դա-
ժան յուսախաբութիւններով և դառն վրիպանքներով լի
կեանք մը միայն կը վատնէ : Յաջողութիւնը զին մը ու-
նի , պէտք է վճարել զայն՝ յոգնութեամբ , քրտինքով ,
աշխատանքով : Յուսալքումը անյաջողութեան դուռն է :

Եթէ յաջողութիւնը դժուարութիւններ , խոնջնեքներ ,
ջլապիկոյ պայքարներ և քրտնաթաթառ ոգորումներ չու-
նենար՝ արդէն յաջողութիւն պիտի չըլլար : Դժուարու-
թիւնն ու աշխատանքն է որ զայն կ'արժեցնեն :

Մարդուն մէջ ստեղծագործ ոյժ մը կայ զոր պէտք
է չահագործել գիտնալ : Երիտասարդութիւնը այդ ուժին

խտացումն է : Այն երիտասարդը որ չկրնար օգտագործել
զայն , ապիկար է : պատահաբանատու մնալով ինքը իր վի-
ճակին : Իրենց լախտին դէմ զանդատողները կամազուրկ .
թափթիւմէ քակներ են : քախտ չկայ երբ կամք կայ :

Յաջողութիւնը հարստութիւն չնշանակեր միայն , ա-
մէն մարդ միլիոնատէր չըլլար բայց ամէն մարդ կրնայ
յաջողիլ : Ամենախիտը ձեռնարկներու մէջ իսկ յաջողու-
թիւն կայ : Ամէն երիտասարդ պէտք է ջանայ իր տապա-
րէզին ամենայաջողակը հանդիսանալ : Հնակարկատն ան-
զամ պէտք է աշխատի իր արհեստակիցներուն մէջ լաւա-
գոյնը բլլալ , լաւագոյնը յաջողութիւնն իսկ է :

Ամէն արհեստի ու տապարէզի մէջ բարձրը միշտ տեղ
կայ , ընդարձակ ու չգրաւուած տեղ : Երիտասարդը պէտք
է հոն բարձրանալ ձգնի : Ստորին խաւերն են որ հրմըշ-
տուկ և խոնտա՛ ունին , մինչ վերը հանդարտ է :

Թէ մտաւորական դարգացումը յաջողութեան ամե-
նաեական պայմաններէն մին է , անուրանալի է այդ .
Բայց այդ բոկ չէ թէ դպրոցի և դաստիարակի երես չը
տեսած անձինք չեն յաջողիր :

Աշխարհի ամենամոյակապ դէմքերը , փորձառութիւն-
ներու կուրծք տուած , դժուարութիւններէ անցած , կիսն-
քի անխիւն տակ թուալած ու ոտքի ելած մարդիկ եղած
են : Անոնք տեսահատիլ չդիտեցող յամառութեամբ մը , աշ-
քերնին մէկ նպատակի սեւեռած , հոն քալած են անյող-
դողը ու անխառ : Երբեք չեն վարանած ընել այն գործը ,
որքան ալ դժուար կամ անորին եղած ըլլայ , որ զիրենք
իրենց նպատակին կը մօտեցնէ : Ուսանիլ՝ պէտք եղած
է . Ո՛չ տարիքը , ո՛չ ժամանակը զիրենք կասեցուցած է
զայն ձեռք ձգել . Դպրոց չեն տեսած , բայց ինքնազա-
րգացումը իրենց լաւագոյն դպրոցը եղած է : Աբրահամ

Լինքըն աղքատ հողագործի մը անուս զաւակն էր . Ֆէլիքս Ֆոր՝ խաղախորդ մը , առաջինը Միացեալ Նահանգաց , երկրորդը՝ Ֆրանսայի նախագահ եղաւ : Լօյս Ճօրճ , Անգլիոյ ու աշխարհի այդ հսկան , հարուստի մը զաւակը չէ եղած :

Գաղտնիքը . — Յամաոթէն ու հաստատակաօթէն առաջ տարուած ինքնազարգացումին մէջ պէտք է փնտռել զայն : Մեծ դպրոցներ զացած , մեծ ուսմունք առած շատ մարդիկներ կը ճանչնամ ես , որոնք չեն յաջողած : Հանձարը կ'ստեղծէ , կը ծրագրէ , բայց փորձառութիւնն ու կամքն է որ կը գործադրէ :

Դպրոցը ուրեմն , սկիզբ մըն է , անանուն ու անկայուն սկիզբ մը որ ինքնազարգացումով միայն կրնայ իր պտուղը տալ՝ դէպի յաջողութիւն մեր կտրելիք ճամբուն երկայնքը : Անկտրելի չկայ երիտասարդին համար , հերիք է որ ան բռնէ . « Պիտի ընեմ , պիտի յաջողիմ » : Մեռնելու կամ յաղթելու մտօք կռիւի մէջ նետուող զինուորոր միշտ կը յաղթէ կ'ըսեն :

Յաջողութեան ուրիշ և ամենակարեւոր սրբամաններէն մէկն ալ հաւատարմութիւնն է : Հաւատարիմ երիտասարդը վաշխելով իր մեծերուն ու պզտիկներուն համակրանքն ու վստահութիւնը , արդէն կեանքի ցիւղէն փրկ , շատ վեր , արեւոտ ու կեանքոտ մթնոլորտի մը մէջ բարձրացած կ'ըլլայ , ուր յաջողութիւնը կը ժպտի իրեն՝ բոլոր զինք չըմպատողներուն շրթունքներով :

Խնայողութիւնն ալ ըլլայ գրամի , այլ մանաւանդ ժամանակի , յաջողութեան ուրիշ մէկ ազգական է : Մեր ժամանակին վրայ պէտք է դողդղանք , անցած մէկ րոպէն անցած է , ետ չդառնար . ժամանակը կը խնայուի , զործէն դուրս , օգտակար ընթերցանութիւն մը ընելով , չի-

նիշ վիճարանութեան մը մասնակցելով կամ ներկայ ըլլալով և կամ օգտակար բաներու վրայ մտածելով : Այո , ամենամեծ զաւաթարները լուս ու մտաւիտի խոկմունքի մէջ կը ստղծուորին : Կը ծնին , Շատախօսութիւնը ախտ մըն է : « Շատ խօսքին մէջ քիչ էմարտութիւն » կ'ըսեն :

Ճշգրտագնութիւնը նոյնպէս յաջողութեան պայմաններէն մին է : Ճշգրտագնութիւնը նկարագրի բիրեղացումն է , որ ներքին մարդը կը ցօլայ այնպէ՜ ինչպէս որ է , եզրակացութիւն . —

Մէկ նպատակ ընարժ՝ ու նետապնդէ :

Կոմքը պզգրտէ չինէ :

Յարաւեստութիւն և ինքնազարգացում քու նպատակը ըլլան :

Հաւատարիմ , խնայող և ճշգրտագն եղի՛ր :

Չեմներեք և ինքնավստահ բայց ոչ ինքնահաւան ու գոռոգ , համեստութիւնը քու բնութիւնդ ըլլայ , ու զինուած այս ստաքիմութիւններով , մղէ՛ պայքարը կեանքի կռուին մէջ և պիտի յաջողիս :

ԼԱԽԱԳՈՅՆԴ

(ԳՐԵՑ ԳԵՐ. Շ. Ս. ԽԱՆԴԱՄՈՒՐ)

Աշխարհաւեր այս պատերազմին ամենամեծ աղէտներէն մէկը սօճն է , բայց ոչ հացի , այլ երիտասարդի աղիւր . Մարդկութեան ամենէն կենսունակ տարրին փճացումը , միլիոնաւոր առողջ կեանքերու ապանքը , Հետեւաբար , մեզի պէս պզտիկ ցեղի մը մանաւանդ , ինչքան հրամայողական պարտականութիւն մըն է մեծ արժէք

ընծայել մեր երիտասարդներուն մնացած բնկորներուն : Գէթ քանակի կորուստը պէտք է որակի աղնուաղումով դարմանել :

Պաշտօնիս բերումով չատ երիտասարդներ զխմած են ինծի զիրենք գործի մը առաջնորդելու համար : Անոնցմէ ոմանք գործի եղած են, բայց չեն կրցած յաջողիլ, ահա նոր համար որ իրենց յանձնուած գործին մէջ լատաղոյնը, իրենց կրցածին աշէկը չեն կատարած : Փորձառութեան և հմտութեան պակասէն աւելի լատաղոյնը ընելու կամքին բացակայութիւնը զիրենք անյաջող դրած է : Լատաղոյնը ըրէ՛, ահա նշանաբանը ըլլոր անոնց որոնք իրապէս յաջողած են և կրցած են համեստ գերքէ մը վեր բարձրանալ :

Կրնայ ըլլալ որ երիտասարդ մը մէկ օրէն միւսը փալտան բախտի մը տիրանայ : աս չէ սակայն յաջողութիւնը : Անցին, ուրիշ մը որ տարիներու երկար ընթացքին հողիւ կրցած է իրեն գիրք մը չիմել, ճշմարիտ յաջողած մըն է : Փաշտօնութեան ճամբուն վրայ, խնդիր չէ թէ երիտասարդ մը որքան հարստութիւն զիջած է : աս թէ զայն ձեռք բերելու համար ի՞նչ կերպով և ի՞նչ չափով իր ուժերը գործածած է :

Ամէն երիտասարդի մէջ թաղուն ուժի մթերք մը կայ : որուն չափը անդիտակ կը մնան և չեն օգտագործեր զայն : Եւ ասիկա անոր համար որ ունի և ձեռնարկի մէջ իրենց լատաղոյնը չեն ընէր որ գիտնան թէ իրենց մէջ ինչ կարելիութիւններ կան :

Տեսնուած են շատ տղար կարծուած մարդեր, որ վրասնոց պատճառ իրենց պատկը աղտակու համար ամբողջաբան են : որովհետեւ իրենց աշէկը, լատաղոյնը կատարելու հարկին տակ դանդաղ են :

Բաւական է, որ երիտասարդ մը իր լատաղոյնը ընել ուզէ, պիտի զգայ թէ աշէկը կատարելու ուժը իր մէջ պատրաստ է արդէն :

Յաճախ երիտասարդներ փորձուած են զիւրին, պատուաւոր, չափաւոր գործերու հետամուտ ըլլալու : «Աղէկ գործ մը» կը փնտռեն, մինչդեռ աւելի չիտակ կըլլար փնտռել գործ մը զոր աշէկ կրնան ընել :

Գործերու մասին թիւր համոզում մը կը տիրէ սոսկաբան մեր նորահաս սերունդին մօտ : Դուստտ, հասարակ գափեր հանչցուած են արձնատներէն ոմանք : Իրողութիւնը այն է որ հանրութեան միտասկար եղող ըզբաղուներէն գուր մը չկայ անպատիւ : Գիշը կամ ստորին գործ մը : Բաւական է որ քիչկը իր արուեստին և գերձակը իր արձնատին մէջ լատաղալը ընեն :

Ինծի համար աւելի նաբոկի է այն կատարներ որ իր աշէկը կը կատարէ, քան այն ուսուցիչը որ իր պաշտօնին հաւատարիմ չէ :

Գարնէկի, Ռոքֆէլլըրի և Խտիսընի նման ճշմարիտ յաջողիչները շատ հաւատակ, աննշան ասպտեղներու մէջ սկսած են հիմը դնել իրենց յաջողութեան : Որովհետեւ վաճառատունը աւլած տոններին իրենց կրցածին աշէկը դրած են :

Իս ինքս քանիներ կը ճանչնամ, որ շատ պարզ արհեստէ մը բարձրագոյն են նախանձելի բաղդերու, իրենց լատաղոյնը կատարելուն չնորհու :

Շատերուն աւարիւթիւնն է թէ լատաղոյն գործ մը լատաղոյն աշխատութիւն և ժամանակ կը պահանջէ, և մարդիկ չեն գնահատեր, վարձատրութիւնը միշտ նոյնն է :

« Հաստը քարակ մէկ գին, վայ քարակ մանողին » :

Ահա հոս է երիտասարդին սխալ մտայնութիւնը : Կը

կարծուի թէ լաւագոյն գործ մը յատաջ բերելու համար տարապայման եփղ և ուժ պէտք է : Ընդհակառակը : Երբ տասարդ սկսնակը երբ առաջին օրերուն իր լաւագոյնին համար ջանք չինայիր , կարճ ժամանակի մէջ պիտի յաջողի նոյն գործը ամենէն դիւրին և արագ ընելու լաւագոյն կերպը գտնելու : Ինչ որ պիտի չկրնար , եթէ ինքզինքը վարժեցուցած չըլլար իր բոլոր ուժերը գործածելու : Բացայայտ է թէ ամէն դժուար իր լաւագոյնին համար , լաւագոյն կերպ մը միջոց մը ունի անպատճառ , որ կրնայ ձեռք բերուիլ երբ մարդ իր ուժերը լաւագոյնս կը լծէ գործին :

Անցողակի միայն յիշեցի թէ երիտասարդին մասնով մը պէտք է ըլլայ ոչ թէ աղէկ գործը , այլ գործ մը որ աղէկ կերպով կրնայ ընել : Ուրիշ խօսքով մարդ իր լաւագոյնը այն ատեն կրնայ ընել , երբ լաւագոյն , յարմարագոյն ասպարէզի ընտրութիւնը ըրած է իրեն համար :

Երիտասարդի մը ձախողութեան պատճառներէն մէկն ալ անյարմար գործի ընտրութեան մէջ պէտք է փնտռել : Նախախնամութիւնը ամէն էակի համար գործ մը , պաշտօն մը սահմանած է , ուր կրնայ իր կարողութիւնները արժեցնել լաւագոյն կերպով :

Քանի երիտասարդներ կան որոնք շատ աղէկ կոշակակարներ կրնային ըլլալ , բայց խելք բծիկներ եղած են , շատ աղէկ դիւրութեաններ կրնային ըլլալ , բայց ոչ խմբագիր , աղէկ կատարան բայց ոչ ուսուցիչ , աղէկ փաստաբան բայց ոչ կղերական :

Լաւագոյնը ըրէ , ատով ներշնչած պիտի ըլլաս նաեւ վստահութիւն մը քառ ուղղամտութեանդ վրայ : Ցաւալի իրողութիւն մըն է մեզի հայերու համար , օտարներէն իսկ գիտեալ թէ մենք շատ ուղղամտ չենք մեր բո-

լոր յարաբերութիւններուն և գործունեութիւններուն մէջ :

Մենք իսկ հաստատած ըլլալով շատ անգամ այս տգեղ բարքը մեր մօտ , միշտ կ'ըզուշանանք հայու հետ առեւտրական յարաբերութիւն մշակելէ : « Հայու հետ գործ մի ունենար Հայու հետ առեւտուր մի ընիր , Հայ պաշտօնեայ մի առնիր , Հայու հետ ընկերութիւն մի կազմիր » Հայը Հայէն կ'ըզուշանայ անտեսական կեանքի մէջ :

Քիչ մը ամէն տեղ ամէն խտերու վրայ տարածուած է անուղղամտ բնասորութիւնը մեր ցեղին մօտ : Հայը խաբող է , Հայուն վրայ վստահութիւն չունինք : Այս հղած է օտարներուն վրայութիւնը : Թրքական ժառանգութիւն մըն է զոր թօթափելու ենք մեր վրայէն : Լաւագոյնը ըրէ և պիտի չհորձուիս խաբեայ ըլլալու : Լաւագոյն գործը միշտ չիտակ և ուզիչ գործն է :

Լաւագոյնը ըրէ , ինչ պաշտօնի վրայ , ինչ պարտականութեան տակ , և ինչ ասպարէզի մէջ որ ըլլաս : Լաւագոյնը ըրէ , ուրիշներ չգնահատեն իսկ : Բաւական է քեզի խղճիդ ու գիտակցութեանդ գնահատումը :

Մանաւանդ դժբաղդ մարդկութիւնը որքան աղէտներէ գերծ պիտի ըլլար եթէ մարդիկ իրենց լաւագոյնը կատարէին : Տուները կը իլին , կառախումբը դժէն դուրս կ'իլէ , նաւը ջուր կ'առնէ , հիւանդները կը մեռնին , որովհետեւ մարդիկ իրենց լաւագոյնը չեն կատարած ժամանակին :

Լաւագոյնը ըրէ , Լաւագոյնը կարենալ ընելու համար , սակայն պէտք է որ լաւագոյն մտածում մը , լաւագոյն շարժառիթ մը ունենաս կեանքի համար :

Եւ այդ մտածումը , այդ շարժառիթն ու կոչումը ըլլալու է թէ որչափ կրնաս օգտակար ըլլալ հայրենիքիդ , թէ ինչ կերպով կրնաս ծառայել աղբիդ : Ոչ թէ որչափ

կրնաւ առնել, ալ որչափ կրնաս տալ մարդկութեան, Ահա լաւագոյն մտածումն ու զգացումը լաւագոյն կերպով ապրելու համար:

Եւ այդ իսկ է յաջողութիւնը:

ԿԵԱՆՔԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

ԵՒ ՃՇՄԱՐԻՑ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(ԳՐԵՑ, Խ. Ս. ԳՈՒՐԵԱՆ)

Կեանքի մէջ յաջողութիւնը բնական իղձ մըն է և կեանքն ալ պայքար մը կենսաբանական և բարոյական կրկնակ խնամաներով: Գոյութեան համար մղուած պայքարէն ետքը վերապրիլ, տերունիքը շարունակել և զոյն աշխուսեցնել՝ կենսապիտան անտակէտով կեանքի մէջ յաջողիլ կը նշանակէ: Սակայն կենսաբանականը ներկայ նիւթիս տանձաններէն դուրս է, եւ հոս յաջողութիւնը իր բարոյական և գործնական խնամտով միայն կուզեմ ասնել և անոր մէջ ամփոփուիլ, երկու հարցումներ ինքնաբերաբար մեզ կը ներկայանան, ի՞նչ է կեանքի նպատակը եւ ի՞նչ է նմաբիւ յաջողութիւնը:

Այս երկու հարցումներուն պատասխանէն պատասխանելով մեր բանական և բարոյական էութեան անեղծութիւնը լուծած պիտի ըլլանք և պիտի առաջնորդուինք այն պայմաններուն, որոնք անհրաժեշտ են կեանքը իր գերազոյն նպատակին ծառայեցնելու:

Մարդն ընկերային արարած մըն է, որ մեկուսացած

չկրնար ապրիլ: Նա բացարձակապէս ինքնիշխան կախում չկրնար ունենալ, նա ուրիշներու պէտք ունի ինչպէս նաեւ ուրիշներ իրեն պէտք ունին և երկու ազգակներ կան, որ կը կառավարեն կեանքը իր ընկերային յարաբերութեան մէջ: Այս ազգակներն են անտեմնեք հանգիստներու համար և բաղձանի՝ երջանկութեան համար, որոնց առաջինը կը բղխի մեր կենդանական բնոյթէն և երկրորդը՝ մեր բարոյական բնոյթէն: Հանգիստներու համար ախորժը անձնասիրական բնույթ մըն է և որչափ զեղծութիւն, սն գրգիռ մըն է պատգամելու կեանքը և երկարելու զոյսապայքարը, քանի որ արդէն ապրիլ՝ պայքարիլ կը նշանակէ:

Երբ կ'անգնինք մարդուն կենդանական բնոյթէն իր բարոյականին, հոն կը տեսնենք որ հանգիստներու բնույթակոր տեղի կուտայ երջանկութեան համար հոգւոյն ճշգրտութիւն և հոս է որ կը գտնենք կեանքի նկատկարը: Ծոբէնկաուրի պէս քնք կրնար քսել թէ երջանկութիւնը քաւի պակասն է, հոգեկան ուրախութեան վիճակ մըն է այն, զոր հոգին ինք կ'ստեղծէ նուիրմամբը անձին այն գերազոյն զաղասիրականին որ է ծառայել ալոց բարութեան: Այս ըլլալով կեանքի նպատակը մեր բոլոր էրանարաւորութիւնները ի պատ գրուելու են զոյն յաջողորնելու, և կեանքի ընթացքին ամենէն տեղի յաջողած նկատուելու են անոնք որ անձին զոնորութեան չափով ծառայած են հանրային բարօրութեան:

Որք բացայայտ է թէ բոլոր առաջինութեանց մէջ անմեղազոնողութիւնն է ամենէն զօտարինը և գերազանցը: Ան կը պարունակէ առաջինութեան Պրատոնեան վերլուծումները կամ սկզբունքները, որ են իմաստութիւն, ժուժկաւորութիւն, արդարութիւն և կաշութիւն, հետեւաբար

ան որ սկզբունքի մը համար իր անձը կը զոհէ, իր էութեան և հնարաւորութեան ամբողջութիւնը կը զոհէ և անդին ոչինչ կը մնայ, Սակայն այս յաջողութիւնը տեսանելի ըլլալէ առաջ ներքին յաջողութիւն մըն է յաղթանակին է մարդուն բարոյական բնութեան ի վերայ կրնալ անականխելի և անձնասիրականին :

Ստոյկեաններու համեմատ առաքինութիւնը կը կայանայ անձնազուգումի մէջ : Առաքինութեան բացատրան կողմն է այս, որ կերպով մը կարգիլէ չարիքը, սակայն չարատաքերը բարիք, դրական առաքինութիւնը հասարակաց բարօրութեան համար եղած անձնուէր ծառայութեան մէջ կը կայանայ, որ արդէն հասկցուած ընկերային պարտականութիւններու կատարումը չէ միայն այլ աւելին քան այս պարտականութիւններ կրնան բռնադատել : Ահա ասով կարծես մարդկային հոգին կը զոհէ իր ներքին և տեւական ուրախութիւնը և այս պատճառաւ նաեւ աշխարհս ուշ կամ կանուխ բայց միշտ անձնուէրները կը ճանչնայ իբրեւ մարդկութեան բարեբարները :

Սակայն մենք չենք կրնար արձամարնել հարստութիւնը և կեանքի բնական հաճոյքները : Հարստութիւնը միջոցներէն մին է, որ կը սատարէ մարդոց բարեկաւութեան, ան կրնայ կեանքը ընել վայելք մը, բաւուով ընկերային չարիքներէն չատերը, որ յառաջ կուգան աղքատութենէ, ան կրնայ թիկունք ըլլալ գիտական խուզարկութեանց, որով բնութեան ուժերը կը հպատակեցուն մարդուն կամքին և պիտոյից, կը նուազին հիւանդութիւններ և ախտեր և կ'երկարի մարդկային կեանքը : Նոյնպէս օրհնութիւններ են գիտութիւնը, հարտարարութեամբ, գեղարուեստը և կեանքի ուրիշ մարդերը : Սակայն ոչ հարստութիւնը, ոչ գիտութիւններ և ոչ գեղա-

րուեստը կրնան կեանքի նպատակ ըլլալ, անոնք միջոցներ են, որ կ'օգնեն իրազորելու գերազոյն նպատակը, որ է ծառայել հանրութեան, գիտութիւն և գեղարուեստ այս ուղղութեամբ չեն օգտագործուիր, անոնք միտուած ուժեր կը լինին, որ չարիք կ'արտադրեն :

Կ'ընդունինք թէ՛ ինքնօգնութիւն, կանոնաւոր և մեթոտիկ աշխատութիւն, յարաբերութիւն կանխորոշ հեռանկարի մը համար, հաստատմանութիւն, օգնականութիւն, բաշտութիւն և ինքնազսպում ծանօթ առաքինութիւններ են, առանց որոց չենք կրնար յաջողիլ կեանքի և ոչ մի ոլորտին մէջ, ինչ որ ալ ըլլայ մեր բնասրութիւնը, և անոնք անբաժնելի պայմաններ են չզրահելի արդիւնքներ ձեռք բերելու և պատուոյ դիրքերու բարձրանալու համար : Սակայն հարստութեան, համբաւի և դիրքերու տիրապետութեամբ կ'ընտրէ չէ որ ամէն գիտով առաջնորդ անհինք տկարներու վրաէն, այլ խոնարհինք վեհանձնօրէն մեր ամէն քայլափոխին վեր վերջնելու տնկեալները և դորաջնելու տկարները, այն ատեն է որ պիտի դադարինք յոռեպաններ ըլլալէ և պիտի մղուինք աւելի երկար ապրելու ևս առաւել ծառայելու համար :

Ճօն Հովարտ, որ միշտ մերդ դարուն վերջերը պատերազմական գերի եղաւ հրանոսայի մէջ և բանտարկուեցաւ : Բանտարկութեան դառն փորձառութիւնները իր ազատութենէն հետք ներշնչեցին զինքը նուիրելու իր կեանքի մնացեալ տարիները ինչպէս նաեւ հարստութիւնը միջոցի և Եւրոպայի բանտերուն բարեկարգութեան : Նա համոզեց կառավարութիւնները թէ՛ բանտերու նպատակը ըլլալու չէ տանջել չարագործները և օրէնքը բեկանողները, այլ զանոնք զգաստացնել և նա այս ողիմվ իբրեւ անդամ բրիտանական խորհրդարանի յաջողեցուց առաջին

բանասկիւն բարեկարգութեան օրինակիծր : Նոյնպէս Ֆլորէնս
նայթինկէյլ , որ մեծ հարստութիւն ժառանգեց , իր քան
երկու տարիքին մէջ հիւանդապահ եղաւ և ուրանալով այն
ամէն վնասէքը , զոր իր հարստութիւնը և զեղապարոյր
մանկամարդութիւնը կրնային իրեն տալ , խրիմու պատե-
րազմին միջոցին ձմեռուան ցուրտ եղանակին և Պոլիս ե-
կաւ ծառայութեան մարմաջով վիրաւոր և արիւնաքամ
զինուորներու համար :

Արդ յայտնի է որ կեանքի ինչ ոլորտի մէջ ալ գտնու-
իմք մեր նպատակը ըլլալու է ծառայել մեր բնկեր առա-
քածներու բարօրութեան , հոն է որ կեանքը պիտի յաջողի
կամ ձախողի . և ես յառաջ պիտի երթամ և րոնմ թէ՛
Ռուսի զիւղերէն միոյն մէջ հազիւ ապրելու միջոցներով
զոհադու գիտակեց դաստիարակ մը իր անձնուէր ծառա-
յութեամբ իր կեանքը աւելի կ'արդիւնաւորէ քան Պոլ-
պատի իշխանը , էնտրիւ Քարնէկի , որ միլիոն մը սքե-
լինով իւր Հէյի մէջ խաղաղութեան պալատը շինեց , զեռ
միլիոններ ունենալով ետին և իր անձը իրեն համար .

Իւ այս պահուս երբ կը մտաբերեմ իսկ կամաւորը
ինքզինքս ստորնացած և զանաւ կ'զգամ , կ'ուզեմ խո-
նարել անոր աւջեւ , որ գիտցաւ զոհաբերել իր անձը ազ-
գային ազատութեան , պատուոյ և հաւատոյ քաղաքարակա-
նին համար . ապացոյցը տուաւ օրինակովը անձին թէ
մարմինի կեանքէն աւելի արժէքաւոր իրականութիւն մը
կայ , որուն համար կ'արժէ զոհաբերել կեանքը . Հայ կա-
մաւորը գիտցաւ թէ ինչպէս կը յաջողի կեանքը և այս
գիտելուն իսկ , ըստ Սոկրատայ , պատուանդանն է բոլոր
առաքինութեանց .

ԼԱԻԱԳՈՅՆ ՄՐՅՈՒՄԸ ԵՒ ԱՆՈՐ ՄՐՅԱՆԱԿԸ

(ԳՐԵՑ Է . Գ . ՌԵՃՈՒՆ-ՊՕԼՈՍԵԱՆ)

Ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհը կ'ընդունի և կը շեշ-
տէ մրցումի դրութեան ոգտակարութիւնը , մարդկային
գործառնութեանց ամէն ճիւղին մէջ , հետեւաբար յառաջ-
դիմութեան նախանձախնդիր և ձեռնհաս կառավարութիւն-
ներ . ընկերութիւններ և անհատներ կ'ստեղծեն , ժողո-
վուրդի մասնակցութեանը համար հրապուրիչ մրցումներ ,
այլ և այլ ձեւի տակ :

Արդէն մրցումը մարդուն համար բնական է . Որչափ
սր իրաւունք ունինք ըսելու թէ՛ կեանքը կոխ մըն է
նոյնչափ ճիւղ է ըսել թէ կեանքը մրցում մըն է : Վնաս-
ինչ աննաւոր ունի աշխիւ յաւ յատկութիւններ և կարո-
ղութիւններ . Խնչու ես ալ չունենամ նոյն բաները ան-
կէ աւելի չափով : Երբ ո և է մէկը ունենայ այս սքան-
չելի մտածումը և այդ ուղղութեամբ գործէ , առանց նա-
խանձի որ ստորնացուցիչ է ու կենթադրէ ուրիշներուն
յատկութիւնները և կարողութիւնները խախտել կամ նը-
սեմացնել խորհիլ , այնպիսի մէկը մրցումի մէջ է ու ա-
նոր յաջողութեանը համար մեծ յոյս կայ :

Մրցումի ասպարէզը միշտ բաց է ամէնուն համար :
Ապրող իւրաքանչիւր անհատ բաղմամբիւ և աշխատան մրց-
ցումներով չընկալաւորած է շարունակ , ու կեանքի մէջ ա-
նոր յաջողութիւնը կախում է , մեծ մասամբ , իր ընտրած
մրցումի տեսակէն և այդ մրցումի մէջ իր ունեցած ստույ-
նութիւնէն : Ուրիշ խօսքով , առանց մրցումի կեանք դո-
յութիւն չունի ու մրցումը կենսունակութեան և ինքնու-
նութեան , հետեւաբար , յաջողութեան ամենաքորաւոր աղ-
բակն է :

Անվիճելի իրողութիւն մըն է որ ամէն մարդ ամէն տեսակ մրցումի մէջ ընդունակութիւն չկրնար ցոյց տալ, ընական և պարագայական որոշ պատճառներով, Սակայն, բարեբաղդաբար, լաւագոյն մրցանակը խոստաղող լաւագոյն մրցումը՝ ամենուն համար ձեռնմխելի է ու ամէն դասակարգէ մարդիկ նոյն ընդունակութիւնը և պատելութիւնը ունին լաւագոյն մրցումի նկատմամբ։ Այս պարագան օգտէ է նկատել իբր նախախնամութեան մէկ շրջանորէրը, այնպէս՝ ինչպէս որ մեր կեանքին պահպանման համար ամենէն էական և անհրաժեշտ եղող օդը և ջուրը ձրիաբար ու հաւասարապէս ամենուն տրուած ըլլալը չը նորէն մըն է։

Այս լաւագոյն մրցումն է՝ Ազնիւ և համարիտ մարդը (gentleman) ըլլալու մրցումը։ Առանց սեռի և գիւրքի խորութեան ամէն ոք կրնայ մասնակցիլ այս մրցումին, և ի սեռ իր անձին ու իր ազգին, օգտէ է որ իւրաքանչիւր անհատ մասնակցի ու անոր մէջ բաշտկուլ համար ի սպաս դնէ իր ամբողջ ոյժը և տրամադրութիւնը։

Ազնիւ և համարիտ մարդ ըլլալու համար պայման է, առնուազն, հետեւեալ սկզբունքներուն իւրացումը։

1. Ազգասէրութիւն — Օրէնքի հպատակելու ու պարտականութիւնը հաւատարմութեամբ և ամբողջ ոյժովը կատարելու պատրաստակամութիւն։

2. Անկեղծութիւն — Ուրիշները չի խաբել՝ ո և է կերպով։

3. Անվիճելիութիւն, անվիճելիութեամբ ներդաճակուած — Անվիճելի՝ համարտութիւնը և իրաւունքը խախտու ու պաշտպանելու, միշտ պատրաստ ըլլալով ջանք տանելու հանրապետական ճօն փայտի հետ։ Անկեղծ լաւ է որ ես չարչարուիմ համարտութիւնը խառն ըլլալու

համար՝ քան թէ համարտութիւնը չարչարուի զայն չի խախտու համար։ Նաեւ անվիճելի և անտարբեր ըլլալ անհին զրպարտութիւններու ու չարախօսութիւններու և անտեղի ապառնալիքներու հանդէպ։

4. Ակնածութիւն, անվախութեամբ ներդաճակուած եւ առանց չարք էալալեբելու — Թարգանքով վերաբերուիլ ամէն տարիքէ սեռէ և դասակարգէ, մարդոց հետ, միշտ ի մտի ունենալով անգլիներէն առածը որ կ'ըսէ։ Be not rude even to the rude. Անքաղաքավար մի ըլլար նոյն իսկ անքաղաքավարին հանդէպ։

5. Անճնազոհութիւն — ի պատանջիլ հարկին՝ իր անձը և իր կարողութիւնները զոհելու պատրաստ ըլլալ, իրաւունքը ու համարտութիւնը պաշտպանելու և ուրիշներու օգտակար ըլլալու համար։

6. Ներդաճակութիւն, առանց չարք խաբուելու չափ միամիտ ըլլալու — Միշտ պատրաստ ըլլալ ուրիշներուն յանդանքները ներելու, խորհելով թէ ամէն մարդ քիչ թէ շատ ունի թերութիւններ, ինչպէս նաեւ ունի առաւելութիւններ։

7. Ինքնազսպում — իր կիրքերը, քանկութիւնները ու լեզուն զսպել, անոնց վրայ իշխել և զանոնք օրինաւոր ու կանոնաւոր կերպով գործածել գիտնալ։ Ա'խ երիտասարդի մը համար թերեւ ամենէն դժուարին գործն է այս, սակայն որչափ դժուարին՝ այնչափ կարեւոր է այս պայմանին գործադրութիւնը։

Վերոյիշեալ սկզբունքներու հետ, թերեւ ուրիշ մի քանիներուն իւրացումովը, երիտասարդը, հետզհետէ, իր մէջը կը մշակէ հետեւեալ յատկութիւնները. — Ժրաշխութիւն, կարգապահութիւն, համեստութիւն, պարտաճանաչութիւն, փափկանկատութիւն, համարտասիրութիւն, ա-

նապատութիւն, ինքնազիտակցութիւն, քաջութիւն, հաս-
տատամտութիւն, վեհանձնութիւն, արժանապատուութեան
զգացում, ուրիշներուն անհատականութիւնը յարգել, համ-
բերութիւն, չափաւորութիւն, ժուժկալութիւն եւլն, և
այս բոլոր սկզբունքներուն ու յատկութիւններուն հա-
մադրոյթը կը ներկայացնէ ազնիւ և ճշմարիտ մարդը,
հենքը վեհը:

Տարակոյս չկայ թէ այս մրցումին մէջ յաջողիլը դի-
րին չէ և կը պահանջէ դորաւոր կամք, գոհողութիւն և
առկունութիւն, մանաւանդ ներկայ նիւթապաշտ և ապա-
կանեալ դարուն ստեղծած աննպաստ պայմաններէն և փոր-
ձութիւններէն չի տարուելու համար, ասկայն թէն գծուար
է՝ թայց ոչ անկարելի, և ամէն երիտասարդ կրնայ, վըս-
տահաբար յաջողիլ եթէ անոր մրցանակը խնայէս գիտ-
հասել գիտնայ: Ուստի քննենք թէ ինչ է ազնիւ և ճշ-
մարիտ մարդ ըլլալու մրցումին խոստացած մրցանակը:

Ինչ կրնայ ըլլալ այդ, արդեմք հարստութիւն և
համբաւ, ասոնք ազնիւ կեանքին արդիւնքը կրնան ըլլալ
յաճախ թայց ոչ վստահաբար ու հուսահական ալ է որ եր-
բմեմ ճիշդ հակառակը պատահի, ուստի պատահաւոր ժրխ-
տական է:

Առանց հետաւորք երթալու կրնանք բնիլ թէ՛ ազնու-
ութեան մրցանակն է արտի խաղաղութիւն և խղճի հան-
գրատութիւն, որ ոչ հարստութիւնով ոչ ալ համբաւով
ձեռք կրնայ ձգուիլ և անոնցմէ զեր ի վեր է:

Ինչպէս որ ջինգ հալելի մը մէջէն իր դէմքին գե-
ղեղկութեանը վերահասու եղող օրիորդ մը եթէ գովասան-
քի առաջկայ չըլլայ իսկ, ներքնապէս գոհ է, որովհետեւ
զիտէ թէ ինքը խնայէս գեղեցիկ է և զինքը արժանապէս
զնախառնողներ կան կամ ոյրոք ըլլան վերջապէս, նոյնպէս

ալ անապակ խղճիդ առջեւ, ո՛վ երիտասարդ բարեկամ, երբ
որ տեսնես կեանքդ մաքուր կամ մաքուր ամ և զտեսնես ինք-
զինքդ իբր ճշմարիտ մարդ, երբ վերջապէս, վստահ ես թէ
ազնութեան մրցումին մէջ օրէ օր դէպի առաջ ընթա-
նալու վրայ ես՝ մտքիդ առջեւ ունենալով միշտ, ամենա-
բարձր նկարագրի տէր մարդոց կեանքը, վստահաբար պի-
տի ունենաս ներքին գոհունակութիւն մը որ աւելի թան-
կագին է քան ուրիշ ամէն ինչ և զոր չկրնար խախտնել
ո՛չ տատապանքը, ո՛չ հալածանքը և ո՛չ իսկ մահը, պար-
տականութեան ճամբուն վրայ և ճշմարտութեան սիրոյն
համար նահատակուող սուրբ մարտիրոսներուն մահուան
առջեւ ցոյց տուած խորխոր և անվեներ կեցութեանքը և բարի
տարարքի մը պատճառած ուրախութիւնը, դորաւոր ապա-
գոյցներ են թէ սրտի խաղաղութիւնը կ'ապակովուի իրա-
կան ազնութեամբ միայն, երբոր կ'ունենաս զայն,
վստահ եղիր որ, ինչ որ ալ ըլլայ վիճակը և դիրքը, յա-
ջողած ես կեանքիդ մէջ և լաւագոյն մրցանակը չահած:

ՄՏԵՐԻՄ ԽՕՍԵՐԸ

(ԳՐԵՏ Մ. ՏԵՐ-ՍԱՀԱԿԻԱՆ)

«Եթէ նոյն իսկ հազար զիտես մէկ գիտցողին խորհուրդ
հարցուր» կըսէ ժողովրդական առածը:

Այս առածը քեզ ծանօթ է սիրելի երիտասարդ ըն-
թերդոյս, ուստի թոյլ տուր ինձ այսօր երկու խօսք ընել
քեզ հետ: Ի՞նչ ըսեր թէ կը ճանչնաս զիս և չես յուսար որ
նոր քան մը ունիմ քեզ ըսելու: Հետեւէ ինձ քանի մը
վայրկեան եթէ նոյն իսկ նորութիւն մըն ալ չունենամ քեզ

հաղորդելու, գոնէ ըսածիս կամ ըսենք քու գիտցածիդ վերայ խորհրդածելու առիթ մը կրնամ տուած ըլլալ քեզ, վստահ եղիր թէ կեանքիդ նպատակին սահմաններէն դուրս չպիտի ելլեմ:

Գիտեմ թէ քանի որ կ'ապրիս իբր քանական էակ, քու ապրելու նպատակդ ունիս: Կան մարդիկ որոնք բնաւ որ և է նպատակ չունին, իրենց էութեան անդիտակից դժբաղդներ են անոնք, խոտի պէս եկող ու գացող, պէտք է արգանատիլ անոնց վրայ: Բայց դուն որ այս գիրքը ձեռքդ առած ես արդէն, աննպատակ էութիւն մը քաշկըտելու խղճալի կացութիւնէն քեզ ձերբազատած յլլալուդ ապացոյցը կուտաս:

Դուն չես այն տեսակի հիւանդներէն որոնք կեանքը և անոր նպատակը կ'ըմբռնեն սկիւր, արք և ուրախ լինով: Լոկ նիւթին հետ կապուած այդ զգացումը անասուննէն բոլորն է: Դուն մտքի ասողջ վիճակիդ մէջ չես կրնար բնականաբար կեանքի նպատակ ընտրել զգացում մը որ չառ ստոր կը մնայ ըմբռնումներուդ բարձրութիւնէն: Դուն կը ձգտիս միշտ բարձրին, միշտ դէպի վեր դէպի կաւտարելութիւն, առաջադրած ես՝ պիտի կատարես, սկամիս նալը կարենալ է» ըսած ես:

Դուն դեպի կատարեալ զարգացում սէր մը, ձգտում մը ունիս, անշուշտ այն համոզումով թէ այդ ձամբով է որ պիտի հասնիս կեանքի իսկական նպատակին, ասողջ ըմբռնումին:

Չեմ գիտեր թէ դու այդ ձգտումիդ մէջ հասած ես, վրձնելու թէ՛ մարդու իսկական զարգացումը ուղիղին մէջ գիտութիւններու առատ պաշար մը ստեղծելը չէ՛ միայն, այլ միեւնոյն չափով զարգացնելն է նաեւ սիրտն ու հոգին ըսել կ'ուզեմ զարգանալ առաքինութիւնով բարիին

ըմբռնումովն ու կիրառումովը, որ պիտի կրնար մթերուած գիտութիւնը, զանձը օգտագործել ի նպաստ իրեն և մանաւանդ իր նմաններուն:

Կը սիրեմ երիտասարդ ընթերցող, ոսկիներով ճոխացած այն ազանը որ մետաղը հաւաքել և աննպատակ կըղպանքիլը միայն գիտէ և չգտար հոգեկան այն հաճոյքը որ կայ ադ մետաղը իր նմաններուն օգտին ծառայեցնելուն մէջ, որ չունի առաքինութիւնը՝ իր նիւթեղէն առաւելութիւնէն հոգեկան հաճոյքը քաղելու: Ոսկիին առատութիւնը անոր զգայարանները կը չոյժէ վաղանցուկ հաճոյքի մը ձեւով, անգիտակից պանելով զայն այն իրական և տեսական հանգամանքին որ կայ հոգեկան հաճոյքին մէջ:

Իւ մ. ր է հոգեկան հաճոյքը: Եթէ ոչ իր նմաններուն օգտակար ըլլալուն մէջ, այսինքն այն ձգտումին կեանքի այն ըմբռնումին մէջ, որ հիմնաքարը եղած է ուրի մեծ մարդոց: Աչքի առջև բերենք պահ մը մեր ճանչցած մեծազոյն մարդիկը, ամենքն ալ յաջողութեան մեկնակէտն ու յենակէտը, մէկ խօսքով անոնց յաջողութեան գաղտնիքը ուրիշին օգտակար ըլլալու հարկը, անով զգածուած հոգեկան հաճոյքը չէ՞, նոյնը չէ՞ որ քարոզիցին և նոյնով չէ՞ որ աստուածացան կամփիսկիտո, Պուտտա և մանաւանդ Քրիստոս:

Կեանքի նպատակը ուրեմն իրական հաճոյքն է, քանի որ անոր հասնողն է որ կը դառնայ մեծ մարդ:

Արդ քու հաճոյքդ, սիրելի ընթերցող, պէտք է կայանայ միայն ուրիշին օգտուելով անոր հաճոյք պատճառելուն մէջ, ինչ որ կը նշանակէ ուրիշին հաճոյքին առարկան ըլլալ: Թէ՛ դուն ալ քու մասիդ ուրիշներուն օգտակար ըլլալու ձգտումիդ մէջ: Անշուշտ այս վերջինն է որ քեզ նպատակ պիտի կրնար ըլլալ, քանի որ այն է առնականը ուրեմն և առաքինին:

Պէտք է ուրեմն որ կեանքի վիթխարի պայքարին մէջ յաջողիս, ինչ որ նոյնն է ըսել բանականութիւնը արժեցնես, փոխանակ երախտաւորութեամբ մը մնալու, պատիւը ունենաս ուրիշներուն երախտիքը կորցնելու, այսինքն մեծնալու :

Ինչ ճամբով, ինչ միջոցներով . . .

Ես այս մասին երկար չպիտի խօսիմ քեզ հետ, հայ երիտասարդ, Այն տառապանքն կեանքը որ գիշիդ հետ ապրեցար երկար ատեն, քեզ արդէն բուական ընտելացուց այդ ճամբուն և միջոցներուն :

Դուն արդէն ընդ կերպով վարժուեցար լաճառ աշխատանքի, քեզ չբնադատող միջոցներուն մէջ մտքի դարձագմամբ հետապնդելով օրուան հացը զոր ճիւղներու ակունքներուն տակէն պէտք էիր խլել, Դուն ստիպուեցար քու ուժերուդ վստահիլ, քու անձիդ, քու կամքիդ ապուրինիլ՝ զոյութիւնը պահելու համար, ու այդպէսով յաջողութեան միջոցներուն հետ որոշ չափով ընտելացար, փորձեցիր և ճիշդ դտար թէ կեանքին մէջ ինքնօգնութիւնը, անձնալատահութիւնը, քաջութիւնը ու լաճառ աշխատասիրութիւնը զխառոր առաջնորդներն են դէպի յաջողութիւն, Ես պիտի ըսեմ թէ դուն առաջինութեան ճամբան ալ մտար արդէն :

Քեզ մնացածը, հայ երիտասարդ, քու ստացած փորձառութիւններուդ լաւ դասաւորումն է, որպէս զի զանոնք դէպի միշտ բարձրը միտումիդ համար կարենաս լաւ օգտագործել :

Եւ այդ բանին համար դուն պէտք է խնամոտ կերպով զատես և հոգածութեամբ կարգաս մեծ մարդոց կենսադրութիւնները, անոնց խորհուրդները պրպտես, անոնց մաքուր նկարագրին թափանցես :

Պիտի տեսնես հոն թէ խնայասիրութիւնը առաքինութիւն մը ըլլալով՝ որքան մեծ կարեւորութիւն մը ստացած է ժամանակի խնայողութիւնը, ժամանակը ըլլալուն համար այնպիսի բան մը որմէ դացածը ետ չի գար, և ասիկ պիտի հասնես որ խրատը թէ դէպի յաջողութիւն ճամբուն վրայ ինչպէս որ պէտք չէ շտապել, քանզի կուրեի չէ ժամանակը կանխել, այնպէս ալ պէտք չէ երբեք զանդաւիլ :

Պիտի տեսնես հոն թէ որսառուտոր և հաստատակամ աշխատելու կարողութիւն իր մէջ խտացնելը կեանքի մէջ յաջողելու բաւալիները ձեռք ձգել կը նշանակէ, թէ յաջողութիւնը՝ վատութիւնէն մեծ թշնամի չունի և թէ կեանքի մէջ եթէ վերնայ վատութիւնը, անյաջողութիւնն ալ իր հետ տարած կ'ըլլայ :

Պիտի տեսնես հոն վերջապէս թէ գործելու կամք և համարձակելու հոգի ունենալ առաքինութիւններ են որոնք յաջողութիւնը կ'ապահովեն :

Կարգով, պիտի սորվիս ու պիտի յաջողիս չափիլ, բարձրանալ, դքել մեծցնել, դառնալ ընկերութեան օգտակար անդամ առաքինանալ :

Բայց . . .

Բայց սիրելի ընթերցող, հայ երիտասարդ, քեզ հետ խորհրդածելու բան մը ունինք Մենք հայ ենք, այնպէս չէ :

Ես չիչեցի արդէն և կը հաւատամ թէ վերը ինչ որ բռնը արդէն քու սրտիդ խօսող, քու ըմբռնումիդ սահմանին մէջ եղող բաներ էին, Յաջողութեան և անոր միջոցներուն վրայ խօսեցանք որոնք բոլորը քու իշխանութեանդ տակ կ'իշխային, ըլլալով ամենն ալ Արեֆին պայմաններ քեզ համար, Բայց ես պիտի ըսեմ թէ՝ դուն եթէ կարգաս, օրինակի համար, Բենիամին Ֆրանքլին կոչուող

մեծ մարդուն կեանքը, հետեւիս անոր քայլ առ քայլ, թէպէտեւ պիտի յաջողիս, չեմ ժխտեր, բայց Ֆրանքլին մը չպիտի կրնաս ըլլալ: անկեղծ խօսինք, որովհետեւ ան կեղծութիւնը տաքսիւթիւն է, չպիտի կրնաս Ֆրանքլին մը ըլլալ, որովհետեւ ուրիշ բան է յաջողիլը և ուրիշ բան՝ Ֆրանքլինի նման յաջողիլը:

Որպէս զի դուն ալ անոր նման յաջողիս, քեզմէ ան կախ եղող արտաքին պայմաններ կան որ պէտք է հարթուած գտնիս առջեւդ:

Ֆրանքլին հայրենիք մը ունէր. ուր իր քայլերուն առջեւ ո՛չ քար, իր թռիչքին դէմ ո՛չ կաշկանդում, իր ձգտումներուն դէմ ո՛չ բռնապետութիւն և ո՛չ դերութեան չլիթաներ կային: Կը հասկնաս կարծեմ ինչ ըսել կ'ուզեմ:

Որչափ ալ պարտաւոր ենք, որչափ ալ իբր մարդ, իբր բանաւոր էակ պարտադրուած ենք դէպի վեր, դէպի յաջողութիւն միտելու անպայման, և որչափ ալ մեր պատիւը մեր հայի արժանապատուութիւնը չի թոյլատրեր մեզ ընկրկիլ, ինչալ կէս ճամբաներուն վրայ, բայց ծայրը հասնելու համար անհրաժեշտութիւն մը կայ մեր առջեւ ողորդ — Հայաստան մը պէտք է մեզ, մեր հաւաքական կամքը մեր հաւաքական ինքնօրնութիւնը, մեր հաւաքական առաքինութիւնը, մէկ խօսքով մեր քաղաքական անկախութիւնը, մեր ազատութիւնը պէտք է ամենէն առաջ, որպէս զի Ֆրանքլին ըլլալու կարելիութեան ճամբան հարթուի մեր առջեւ...

Բոլոր միջոցներդ ու հոգիդ ի սպաս դիր հայ ազատագրութեան դասին, հայ երիտասարդ:

ՎԵՐՁ

ՑԱՆԿ ՆԻՒԹՈՑ

Երկու խօսք (ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ)	62
Փունջ մը քառեակ (Օ. ՊԵՂՐԱՅԵԱՆ)	9
(*) Յաջողութեան պայմանները (Թ. ՍԵՌՅՈՆՔԵԱՆ)	5
Ինքնալարողութիւն (Ա. ՊԱԼԵԱՆ)	10
(*) Ապրելու արուեստը (ՇՐԱՆՏ ՎԱՆԻԿԵԱՆ)	14
(*) Իրական յաջողութիւնը (Յ. ՓԱՔԵԱՆԵԱՆ)	18
Ի՞նչ է յաջողութիւնը (Մ. ՈՍԿԵԱՆ)	21
Լաւագոյնդ (ՎԵՐ, Ն. ԽԱՆԴԱՄՈՒՐ)	25
Կեանքի նպատակը և հիմարիտ յաջողութիւնը (Խ. Ս. ԳՈՐԻՅԵԱՆ)	30
Լաւագոյն մրցումը և անոր մրցանակը (Ն. Գ. ՈՒԶՈՒՆ-ՊՕԼՈՍԵԱՆ)	35
Մտերիմ խօսքեր (Մ. ՏԷՐԱԶԱԿԵԱՆ)	39

(*) Այս նիւթը յարմարեցուած է Հ. Խ. Ք. Ընկ. թեան հոգմէ, դրու. թեան ողորդին համաձայն չնդելու համար զրու. թիւնը առանց մասնաւոր վերնագրի:

1,000 ՈՍԿԻ

« ՓՇՐԱՆՔՆԵՐԸ ՓՈՂՎԵՑԷՔ »

և ոչ թէ տասներկու, ալ շատ աւելի կողովներ պիտի լեցունին :

Պզտիկ մանուկները և ոչ մէկ ատեն չաւագոյն կերպով կրցան մասնակցիլ իրենց պէս պզտիկ՝ որբուկներուն որքան փշրանքները ժողվելով ԳԱՆՁԱՆԱԿԻՆ մէջ :

Եղան փոքրիկ աղջիկներ ու մանչեր հազիւ 8-10 տարեկան, որ զանձանակի միջոցաւ շատ մը մեծերէ աւելի նպաստ հանգանակեցին :

Գանձանակը երկու տարուայ ընթացքին 1,000 ոսկիի կլորիկ զուամար մը տուաւ Միաց. Որբախնամին :

Չէ՞ք ուզեր զուք ալ մասնակցիլ գոնէ երկրորդ հազարեակ մը չինելու ջանքին, պարզ զանձանակ մը ունենալով :

Օ՛ն, ուրեմն, դիմեցէ՛ք *Arm. Y. M. C. A.* փոստարկը 425 Գահիրէ,

կամ Գալուստեան վարժարան Պուլազ :

ՏՕՐԹ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՅԱՄՆԱՐՈՑԺ

Ճառաւ Պեյմ ել.Նեհեյիմ Մուսթի

Թիէէնթ 35-37

Ակռաներ կը քաշէ և կը մաքրէ առանց ցաւի Բլաթինէ, ոսկիէ և ուրիշ տեսակ նիւթերէ Ամերիկեան զրուծեամբ ակռաները կը լեցնէ : Պրիճներ և Գուրոններ կը չինէ զիտուծեան կատարելագործուած ձեւով : Խոնամք, մաքրութիւն և երաշխաւորուած աշխատանք :

ԳԻՆԵՐԸ ԶԱՓԱՅՈՐ

Ձափի վրայ ճաշակաւոր շապիկներու չինութեան համար դիմեցէ՛ք :

ՄԱՐՏՈՅԵԱՆ ԵՂԱՐՑ

Ճառաւ Աղպաս քիւ 141 — Գահիրէ

Նաեւ ձափի վրայ առէն ձեռք օձիքներ և դիշերանոցներ կատարեալ մաքրութեամբ կը չինուին :

ԴԵՂԱՐԱՆ ԵՒ ԴԵՂԵՐՈՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Ա. ՄԵՍՏԻՍԱՆ

Մուսի, Բալաչի վանդառան գիմաց

Դեղարանս որ կարն ժամանակի մէջ կրցած է բոլոր
Եզրպատահարուն վստահութեանը արժանանալ, կը պատ-
րաստէ ամէն տեսակ դեղագիրներ գուտ անցքիման և
Ֆրանսական թարմ դեղերէ խիստ չափաւոր գիներով:

Ունի նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղերու և անու-
շահութեանց հոխ մթերք մը:

ԵՐՐ ՊԵՏԻ ՈՒՆԵՆԻՔ ԴԵՆՆ

Շէնթերոու վերաբերելով

խողովակներ, Ծորակներ, Տուչեր, Լուսամաններ
և ամէն տեսակ առարկաներ, գինեղէք առ:

ԼԵՒՈՆ ԵՒ ԸՆԿ

Շարա Ապպա ԳԱԶԻԷ քիւ 133 (Դապ Էլ Լաթիս)

Անգլիական դորանոցին գիմացը

Չափաւոր գիներ

Դիւբամաչիլի պայմաններ

ԳՐԵԳՈՐ ԼԵՒՈՆԵՍԱՆ

ՇԱՊԱԿՈՐԾ

Harat el Soufi (Manakh) — Գանիքի

կը պատրաստուին չափի վրայ չափիկներ, դեղերանոցներ
և այլն. Հաստատուն դործ, գոհացուցիչ պայմաններով:

Հ. Ե. Ք.Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՏԵՆՍՇԱՐ

1. — Երգաբան (Կրճնակյան և Ազգույիս)	Գին 3
2. — Մանուկներու առողջապահութիւնը
(Տր. Մ. Շամկեան)	Գին 2
3. — Ձերբունքի անձնաստութիւնը եւ Սուրհոյ
խնամապահեստութիւնը (Պատ. Տ. Անդրեասեան)	Գին 5
4. — Աստուած և Մեծ Պատերազմը (Վ.Ե. Զ. Խանդավուն)	1
5. — ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ՀԱՄԱՐ 2, 50 դրան ողջ	

ՀԱՍՏԷ

Arm. Y. M. C. A.

P. O. B. 425 CAIRO

ՀԱՅՈՒՊԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ՕՆՆԻԿ ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0051261

17667

